

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

RED:	06
DATA:	20.09.2017

Pag. 1/8

FACULTATEA DE FARMACIE
PROGRAMUL DE STUDII 0916.1 FARMACIE
CATEDRA DE FARMACIE SOCIALĂ "VASILE PROCOPIȘIN"

APROBATĂ

la ședința Comisiei de asigurare a calității și evaluării curriculare, facultatea de Farmacie, Proces verbal Nr. 2 din **21 decembrie 2017**
Președinte, dr. șt. farm., conf. univ.

UNCU Livia

APROBATĂ

la ședința Consiliului facultății de Farmacie, Proces verbal Nr. 2 din **22 decembrie 2017**
Decanul facultății, dr. șt. farm., conf. univ.

CIOBANU Nicolae

APROBATĂ

la ședința Catedrei de farmacie socială „Vasile Procopișin”,
Proces verbal Nr. 3 din **01 noiembrie 2017**
Șef catedră, dr. șt. farm., conf. univ.

BRUMĂREL Mihail

CURRICULUM

DISCIPLINA: DEONTOLOGIE FARMACEUTICA

Studii integrate

Tipul cursului: **Disciplină opțională**

Chișinău, 2017

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

RED:	06
DATA:	20.09.2017
Pag. 2/8	

I. PRELIMINARII

- Prezentarea generală a disciplinei: locul și rolul disciplinei în formarea competențelor specifice ale programului de formare profesională/specialității**

Fiind știința datoriei - deontologia are menirea să abordeze problemele profesionale prin prisma moralității manifestate în relațiile specialistului cu colegii, colectivul, persoanele cointerestate, conducătorii, societatea etc. Necesitatea discipline Deontologie farmaceutică (DF) în procesul de instruire al viitorului farmacist rezultă din locul și rolul pe care îl are acesta în raport cu consumatorul de medicamente, precum și cu colegii farmaciști și medici.

Este notorie expresia "farmacist de 7 stele" abordată de comunitatea farmaceutică internațională încă din ultimul deceniu al secolului trecut: farmacistul-specialist domeniul sănătății; capabil la decizii responsabile în acest domeniu; - specialist în comunicare, fiind intermediar între medic și pacient; lider în interesele societății; conducător- capabil să conducă cu diverse resurse; acceptă instruirea continuă; participant în procesul de educație profesională a viitorilor farmaciști.

Această abordare pune în evidență importanța personalității farmacistului și a calităților lui omenești. Din acest punct de vedere Deontologia farmaceutică, care înglobează totalitatea normelor de comportament profesional a specialistului-farmacist, devine o disciplină actuală, pentru fiecare în special pentru viitorii lucrători ai farmaciei comunitare și a celei de spital.

- Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională**

A oferi viitorului specialist-farmacist cunoștințe teoretice și deprinderi practice în domeniul deontologiei farmaceutice orientate spre respectarea principiilor etico-morale fundamentale ale profesiei menite să asigure obținerea beneficiilor pentru sănătatea consumatorilor de medicamente și întreaga societate.

- Limba de predare a disciplinei:** română, engleză.
- Beneficiari:** studenții anului V, facultatea de Farmacie, specialitatea Farmacie.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei		S.09.A.094	
Denumirea disciplinei		Deontologie farmaceutică	
Responsabil de disciplină		Vladimir Safta, dr. hab. șt. farm., prof. univ.	
Anul	V	Semestrul	IX
Numărul de ore total, inclusiv:			60
Curs	14	Lucrări practice	-
Seminare	28	Lucrul individual	18
Forma de evaluare	C	Numărul de credite	2

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

RED:	06
DATA:	20.09.2017
Pag. 3/8	

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

la nivel de cunoaștere și înțelegere:

- ✓ bazele teoretice și principiile Deontologiei farmaceutice;
- ✓ conținutul relațiilor: farmacie - medic, farmacist - pacient, farmacist - farmacist;
- ✓ caracteristica generală a încălcărilor principiilor deontologiei farmaceutice în Republica Moldova;
- ✓ evoluția deontologiei farmaceutice și factorii determinanți.

la nivel de aplicare:

- ✓ cunoștințele teoretice în scopul soluționării conflictelor posibile apărute în procesul de prestare a serviciilor farmaceutice;
- ✓ metode de obținere a situației de complianță în procesul de comunicare cu pacienții-consumatori de medicamente;
- ✓ autoaprecierea comportamentului propriu în relațiile cu pacienții, medicii, colegii;
- ✓ cunoștințele profesionale obținute conducându-se de principiile responsabilității sociale.

la nivel de integrare:

- ✓ cunoștințele obținute - în contextul desfășurării activității farmaceutice practice;
- ✓ rezultatele aplicării principiilor deontologiei profesionale în argumentarea deciziilor manageriale;
- ✓ situațiile ce necesită implicarea deontologică în argumentarea de noi idei în activitatea întreprinderilor farmaceutice.

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Cunoștințe fundamentale în domeniul bioeticii. Deontologia farmaceutică este parte componentă a procesului de asistență farmaceutică, care influențează direct procesul de tratament și medicație. Cunoașterea cerințelor față de aspectul moral și intelectual al farmacistului, care este o verigă importantă în promovarea modului sănătos de viață, iar conduita, comportamentul, profesionalismul și aspectul exteriorul al farmacistului influențează direct asupra aderenței și complianței vizitatorilor farmaciei.

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
1.	Deontologia farmaceutică - disciplină științifico-practică.	2	2	-
2.	Bazele etice ale deontologiei farmaceutice.	1	2	-
3.	Principiile de bază ale deontologiei farmaceutice.	1	2	2
4.	Aspecte morale și normative în profesia farmaceutică.	1	2	-
5.	Deontologia relațiilor farmacist-pacient-societate.	2	4	-
6.	Deontologia relațiilor farmacist-medic.	2	4	4
7.	Deontologia relațiilor farmacist-farmacist-colectiv.	2	4	4
8.	Probleme situaționale în deontologia farmaceutică.	1	4	4
9.	Responsabilitatea profesională a farmacistului.	1	2	-

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

RED: 06
DATA: 20.09.2017
Pag. 4/8

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
10.	Codul de conduită a întreprinderii farmaceutice.	1	2	4
Total		14	28	18

VI. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Obiective	Unități de conținut
1. Deontologia farmaceutică - bazele teoretice și principii fundamentale.	
✓ să definească noțiunile utilizate în DF; ✓ să cunoască principiile fundamentale ale DF; ✓ să demonstreze abilități de aplicare a metodelor de analiză utilizate în DF; ✓ să aplice principiile DF în activitatea practică a farmacistului; ✓ să integreze normele de drept farmaceutic cu aspectele etico-deontologice ale farmacistului.	Corelația: morală-etică-deontologie. Principiile etico-deontologice ale profesiei de farmacist. Misiunea farmacistului. Metode de analiză utilizate în deontologia farmaceutică. Bazele etice ale DF. Aspecte morale și normative aplicabile în profesia farmaceutică la diverse forme concrete de activitate în întreprinderile farmaceutice.
2. Deontologia relațiilor profesionale ale farmacistului.	
✓ să definească rolurile principale ale farmacistului la exercitarea diverselor forme concrete ale activității farmaceutice. ✓ să cunoască esența relațiilor farmacistului cu pacientul medicul, cu colegul, conducătorul, organele de control, societatea. ✓ să demonstreze aptitudini de comunicare eficientă cu pacienții, lucrătorii medicali și colegii. ✓ să aplice cu promptitudine principiul privind obținerea beneficiilor pentru sănătatea omului. ✓ să integreze cunoștințele obținute la cursul de bioetică cu scopul și principiile DF.	Deontologia relațiilor farmacist-pacient-societate. Compliance și factorii ce o influențează. Nevoile pacientului. Algoritmul comunicării farmacist-pacient. Rolul farmacistului în educația consumatorului de medicamente și a întregii societăți. Deontologia relațiilor farmacie-medic. Etapele relațiilor medic-farmacist. Colaborarea farmacist-medic în folosul pacientului. deontologia relațiilor profesionale farmacist – farmacist - colectiv farmaceutic, farmacist-conducător al întreprinderii farmaceutice. Relațiile profesionale ale farmacistului prin prisma cercetărilor de elaborare și promovare a noilor medicamente.
3. Probleme situațională în DF	
✓ Să definească rolurile realizate de farmacie în diverse întreprinderi farmaceutice. ✓ Să cunoască clasificarea tipurilor de probleme situațională în DF. ✓ Să demonstreze capacități de analiză și autoanaliză a respectării principiilor DF de către farmacist în relațiile profesionale. ✓ Să aplice cunoștințele obținute în scopul soluționării problemelor situaționale ale DF. ✓ Să integreze principiile DF în scopul creșterii eficienței serviciului farmaceutic esențial	Clasificarea problemelor farmaceutice de origine etico-deontologică. Condica de reclamații și sugestii. Analiza Condiții. Factorii ce conduc la apariția situațiilor conflictuale în relațiile profesionale ale farmacistului. Cercetări în scopul evidențierii problemelor situaționale de origine deontologică în activitatea farmaceutică. Modalități de prevenire a declanșării problemei situaționale (conflictuale) de origine deontologică în activitatea farmaceutică desfășurată în diverse

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

RED: 06
DATA: 20.09.2017

Pag. 5/8

"promovarea modului sănătos de viață".

întreprinderi.

4. Responsabilitatea profesională a farmacistului.

- ✓ Să definească conceptele de specialist-farmacisti de performanță și să identifice așteptările pacientului/consumatorului de medicamente de la farmacist/farmacie.
- ✓ Să cunoască factorii principali ce formează atitudinea pacientului/consumatorului din medicamente față de medicament și medicație.
- ✓ Să demonstreze capacitățile de autoapreciere aptitudinilor de comunicare profesională și convingere a interlocutorilor.
- ✓ Se aplice normele comportamentale în activitatea profesională și să aprecieze gradul de responsabilitate pentru nerespectarea acestor norme.
- ✓ Să integreze obligațiunile, capacitățile și responsabilitățile profesionale - toate în raport cu așteptările asociației profesionale a farmaciștilor și cu cele ale asociației consumatorilor.

Drepturile și responsabilitățile profesionale ale farmacistului.
Locul și rolul DF în standardele de prestare a serviciilor farmaceutice.
Normele de responsabilitate profesională a farmacistului cuprinse în legislația farmaceutică națională.
Responsabilitatea profesională a farmacistului în UE și în unele țări europene, CSI, SUA etc.
Factorii ce influențează responsabilitatea profesională a farmacistului.
Așteptările Consumatorului de medicamente și a întregii societăți de la farmacist și farmacie.
Codul deontologic al farmaciștilor din Republica Moldova și responsabilitatea profesională a farmacistului.

5. Codul de conduită a întreprinderii farmaceutice.

- ✓ Să definească importanța și necesitatea elaborării și adoptării Codului de conduită (etico-deontologică) a întreprinderii farmaceutice.
- ✓ Să cunoască conținutul comportamental a Codului de conduită a întreprinderii farmaceutice.
- ✓ Să demonstreze abilitățile de a colabora și a aproba Codul de conduită a întreprinderii farmaceutice.
- ✓ Să aplice în practică Codul de conduită a întreprinderii farmaceutice.
- ✓ Să integreze normele legislațiilor cu cele deontologice și cunoștințele profesionale în domeniul medicamentului și activității farmaceutice - toate necesare a fi oglindite în codul de Conduită a întreprinderii farmaceutice.

Codul deontologic al farmacistului din Republica Moldova.
Codul de etică și deontologie a lucrătorul medical și farmaceutic al Republicii Moldova.
Codul de conduită a întreprinderii farmaceutice: Corelația cu codurile deontologice.
Analiză comparativă a Codului deontologic al farmacistului din Republica Moldova cu codurile respective din diverse țări.
Conținutul Codului de conduită a întreprinderii farmaceutice.
Declarația membrilor colectivului întreprinderii farmaceutice în raport cu Codul de conduită.

VII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT)) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

Competențe profesionale (specifice) (CS)

CP1. Definirea și descrierea principiilor Deontologiei farmaceutice.

CP2. Aplicarea practică a cunoștințelor și deprinderilor de comunicare eficientă cu pacientul, lucrătorul medical și colegii farmaciști.

CP3. Rezolvarea problemelor situației anuale ale DF posibile să apară în procesul desfășurării activității farmaceutice.

CP4. Aplicarea normelor deontologice de comportament în activitatea profesională și conștientizarea responsabilității pentru nerespectarea lor.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

RED: 06

DATA: 20.09.2017

Pag. 6/8

CP5. Utilizarea creativă și inovativă a cunoștințelor obținute la disciplina DF în vederea elaborării Codului de conduită a întreprinderii farmaceutice.

Competențe transversale (CT)

CT1. Utilizarea oportună și eficientă a surselor informaționale și a resurselor contemporane în comunicare în vederea obținerii: Complanței - din partea consumatorilor de medicamente parteneriatului - din partea lucrătorilor medicali și relațiilor de echipă în cadrul colectivului întreprinderii farmaceutice.

CT2. Comportarea responsabilă și etică în relațiile cu conducătorul și subalternii, cu reprezentanții organismelor ierarhiei superioare/inferioare precum și a celor de peste hotare.

CT3. Valorificarea permanentă a resurselor și tehnicilor de instruire profesională continuă orientată spre propria dezvoltare și spre creșterea profesională a membrilor colectivului întreprinderii farmaceutice.

Finalități de studiu

La finalizarea cursului studentul va fi capabil:

- Să cunoască scopul și importanța Deontologiei farmaceutice în desfășurarea activității practice în cadrul întreprinderii farmaceutice;
- Să cunoască modalitățile comportamentale în cadrul relațiilor cu pacienții, lucrătorii medicali și colegii farmaciști, care vor asigura obținerea rezultatelor pozitive ale activității profesionale.
- Să poată soluționa probleme situațională practice ale Deontologiei farmaceutice;
- Să poată preveni acțiunile neconforme principiilor DF în relațiile cu pacientul, lucrătorul medical, colegul farmacist;
- Să poată elabora/contribui la elaborarea Codului de conduită a întreprinderii farmaceutice.
- Să aplice metodele de cercetare aplicabile în deontologia farmaceutică;
- Să aplice competențele obținute în domeniu DF scopul general al sistemului sănătății.

VIII. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Lucru cu literatura recomandată	Lucru sistematic în bibliotecă. Explorarea surselor electronice la tema studiată.	1. Gradul cunoașterii problemelor 2. Capacitatea gândirii logice 3. Calitatea sintezelor făcute	Pe parcursul semestrului
2.	Prezentare (tema de curs)	Căutarea informații bazate pe dovezi analiza și sistematizarea ei. Elaborarea prezentării la tema individuală.	1. Calitatea și relevanța informații selectate. 2. Calitatea prezentării și expunerii.	Pe parcursul semestrului
3.	Elaborarea proiectului Codului de conduită a întreprinderii farmaceutice	Selectarea variantei Codului în raport cu tipul întreprinderii farmaceutice. Lucru în grup cu repartizarea responsabilităților către fiecare student. Prezentarea proiectului Codului.	1. Calitatea proiectului Codului de conduită elaborat. 2. Gradul de participare a fiecărui student la lucru în echipă	Pe parcursul semestrului

IX. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

RED: 06

DATA: 20.09.2017

Pag. 7/8

• **Metode de predare și învățare utilizate**

Expunerea, prelegerea interactivă, problematizarea, brainstorming, lucru în grup, studiu individual, lucru cu literatura științifică, dezbateri, rezolvarea problemelor situaționale, joc de rol, ascultarea interactivă.

• **Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)**

Activitate frontală, individuală, sesiuni de brainstorming, discuții în grup, situații de simulare a cazurilor din farmaciile comunitare, studiu de caz, lucru în grup (teambuilding), mini-cercetări, analiză comparativă.

• **Metode de evaluare (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)**

Curentă: Control frontal sau/și individual prin:

- prezentarea temei de curs și discuția a interactivă;
- analiza problemelor de situație;
- prezentarea proiectului Codului de conduită și discuția interactivă.

Nota finală. Cursul se finalizează cu colocviu. Nota la colocviu se constituie în baza notei medii anuale.

Nota medie anuală se calculează în baza lucrării de curs, totalizării și lucrului individual al studentului.

Nota medie anuală va fi exprimată în numere conform scalei de notare indicată în tabel.

Notele 5 și mai mari se echivalează cu calificativul "atestat", care se va trece în carnetul de note.

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor mediei anuale	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,00	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	C
7,51-8,00	8	
8,01-8,50	8,5	B
8,51-9,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

Notă: Neprezentarea la colocviu fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul "neatestat". Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale colocviului nepromovat.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

RED: 06

DATA: 20.09.2017

Pag. 8/8

X. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. Vladimir Safta, Mihail Brumărel, Nadejda Ciobanu, Stela Adauji. Management și Legislație farmaceutică. Chișinău: FEP "Tipografia centrală", 2011, P.530-538
2. Safta, Vladimir. Farmacie socială/Vladimir Safta. Chișinău: FEP "Tipografia centrală", 2011. 376 p.
3. Reglementarea activității farmaceutice în Republica Moldova. Chișinău "Vector", 2007. Codul deontologic al farmaciștilor din Republica Moldova. pag.553-555
4. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 192 din 24.03.2017 cu privire la aprobarea Codului deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului.

B. Suplimentară

1. C. Ețco, Iu. Fornea, E. Davidescu, ... Psihologia generală : suport de curs. Chișinău. 2012. Ed. Informatică
2. Tintiuc D., Raevschi M., Spinei L. Etica și deontologia medicală (Materiale didactice). Chișinău: CEP Medicina, 2007, 223 p.
3. Codul deontologic al farmacistului, Colegiul farmaciștilor din România, 2005
4. Code of Ethics for Pharmacists and Pharmacy Technicians, Royal Pharmaceutical Society of Great Britain, London, 2007
5. Code of Ethics for the Pharmaceutical Profession, Pharmacy Council, Malta, 2007
6. Карева Н.Н, Марченко Е.А. Вопросы этики и деонтологии М.: Медицина 2000. – 482 с.
7. Suport curs "Noțiuni de psihologie, deontologie și etica farmaceutică"
(http://www.academia.edu/31350159/Suport_curs_Noțiuni_de_psihologie_deontologie_si_etica_farmaceutica).